

Inspraak : Statencommissie Ruimte
Datum : 20 november 2023
Onderwerp : De Lange Weeren
Van : Stichting Behoud Waterland, Rineke Neppelenbroek

Goedenavond. Mijn naam is Rineke Neppelenbroek. Ik spreek namens Stichting Behoud Waterland.

Vanavond gaat u debatteren over het plan De Lange Weeren. Vorige maand hebben we al uw aandacht hiervoor gevraagd. Omdat de brief van de gemeente Edam-Volendam daarover nu op de agenda staat willen we graag nog enkele punten toelichten.

We vinden het erg dat er een groot tekort is aan woningen. Projectontwikkelaars en organisaties als het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) zien helaas de wens naar woningbouw als een excuus en rechtvaardiging om opnieuw de aanval in te zetten op onze fraaie landschappen. Dit alles ten onrechte. Er zijn voldoende en betere locaties voor woningbouw voorhanden. Laten we naar een paar feiten kijken.

Regio voldoende plannen

Het knelpunt is niet een tekort aan bouwlocaties. Iedere Waterlandse gemeente heeft meer dan voldoende eigen plannen. Ik heb dat de vorige keer toegelicht. Dat geldt ook voor Edam-Volendam. Zij kan ook zonder De Lange Weeren in de woningbehoefte voorzien tot 2050.

Woondeal

Om het woningtekort op te lossen is in maart dit jaar de Woondeal MRA gesloten tussen het Rijk, de provincie en de MRA-gemeenten. Afgesproken is dat de bouwopgave 600 woningen is voor Edam-Volendam tot 2030. Daarvoor staan in de plancapaciteit 300 woningen meer dan nodig. De plancapaciteit bedraagt 152%.

In heel Zaanstreek-Waterland zijn in totaal 16.500 nieuwe woningen nodig in 2030. Voor deze regio bedraagt de 'overcapaciteit' bijna 12.000 woningen.¹

Het project de Lange Weeren is dus totaal onnodig. Het is in de Woondeal MRA ook niet als cruciaal project opgenomen voor de regionale woningbouwopgave.

Strijdigheid met Provinciale Omgevingsverordening

Tijdens mijn vorige inspraak heb ik het Bestuursakkoord Pilot-Waterland besproken, de afspraak die destijds is gemaakt door de minister, gedeputeerde Hooijmaijers en de bufferzone-gemeenten. Onduidelijk is waarom De Lange Weeren daarin is opgenomen. Die onduidelijkheid is er nog steeds, want zoals gezegd, er is geen enkele noodzaak voor dit project.

Het project voldoet overigens niet aan de voorwaarden van dit Akkoord en is daarom in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening. Ten eerste worden er 420 woningen meer gebouwd dan afgesproken en ten tweede wordt de 10.000 euro per woning geheel of grotendeels geïnvesteerd in de groenvoorzieningen voor de nieuwe wijk en in waterberging. Wij hebben daar de vorige keer over gesproken.

Bouwen in weilanden niet sneller en niet goedkoper

Volgens het 'gezonde verstand' van velen gaat woningbouw in weilanden veel sneller. Uit onderzoek blijkt dat dit onderbuikgevoel onjuist is. Dat concludeert het College van Rijksadviseurs in hun advies 'De 22^e eeuw begint nu', zestien adviezen voor een waardevolle leefomgeving.² Dit college zegt verder dat woningbouw in weilanden bovendien gepaard gaat

¹ <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2023/03/Woondeal-MRA-2023-1.pdf>, p. 29

² <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2023/08/22/zestien-adviezen-voor-een-waardevolle-leefomgeving>, p. 8. Het College van Rijksadviseurs is een adviescollege dat vanuit een

met hoge publieke kosten. Het is veel efficiënter qua ruimte en kosten om nieuwe woningen te (ver)bouwen waar de mensen en voorzieningen al zijn, dan nieuwe stadsdelen of dorpen te stichten. Dat bouwen op uitbreidingslocaties duurder is blijkt ook uit het rapport van Decisio³, waaraan ik vorige keer refereerde.

Kortom, bouwen op de Lange Weeren lost het woningtekort niet sneller op en kost de maatschappij véél meer geld. De kosten voor onderhoud en beheer van de groenvoorzieningen, plasdrasweilanden en sloten zullen aanzienlijk zijn bij dit project.

Voor wie?

In Nederland zijn 2 van de 3 woningen gezinswoningen, terwijl 1 op de 4 huishoudens een tweoudergezin is⁴. In 2050 zal 44% van de huishoudens uit 1 persoon bestaan⁵. Volgens het College van Rijksadviseurs is het een misverstand dat er nog meer huizen met tuinen nodig zijn voor gezinnen. Er zijn vooral woningen nodig voor starters en senioren (dan komen huizen vrij voor gezinnen).

Het project De Lange Weeren is ook daarom onwenselijk. Mevrouw Veerman vertelt er meer over.

Conclusie en verzoek

De conclusie is dat het project èn niet noodzakelijk èn onwenselijk is. De Lange Weeren is niet voor niets begrensd als Bijzonder Provinciaal Landschap. Het is onbegrijpelijk en een voorbeeld van kortzichtigheid dat bestuurders, politici en ontwikkelaars niet hun best doen deze groene ruimte te sparen. Ik citeer uit het advies 'Bouw in de Buurt' van de rijksadviseurs: *'Doorgaan met bouwen in de wei verergert de problemen. In de buurt bouwen ... helpt ons niet alleen aan honderdduizenden nieuwe woningen, maar tilt ook de leefbaarheid van de acht miljoen bestaande woningen op. Duurzamer kan niet.'*⁶. Laten we vooral gezamenlijk onze schouders zetten onder binnenstedelijke projecten voor verbetering van buurten en dorpen, zoals wordt geadviseerd. Wij vragen u dan ook niet positief te reageren op de brief van de gemeente.

onafhankelijke positie bewindspersonen gevraagd en ongevraagd adviseert over actuele maatschappelijke opgaven en omgevingskwaliteit.

³ <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2023/03/Maatschappelijke-kosteneffectiviteitsanalyse-binnen-buitenstedelijk-bouwen.pdf> p.6 overzichtstabel van maatschappelijke kosten en baten. Bouwen op uitbreidingslocaties ca 50.000 euro duurder voor de maatschappij.

⁴ <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2022/10/18/bouw-in-de-buurt>, p. 11

⁵ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2007/16/in-2050-meer-en-kleinere-huishoudens>

⁶ <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2022/10/18/bouw-in-de-buurt>, p. 24